

Ο ΜΑΪΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΓΑΜΟΙ

Η επικρατοῦσα ἔτι πρόληψις παρ' ἡμῖν τοῦ νὰ θεωρῇται ὁ Μάιος ἀποφράς διὰ τὸν γάμον μῆν, φαίνεται ὅτι ἔχει τὴν ἀρχὴν αὐτῆς ἀπὸ τῆς προχριστιανικῆς ἐποχῆς τῶν Ρωμαίων· καὶ ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην συνέπιπτεν ἡ γενέθλιος ἑορτὴ τοῦ Ἀπόλλωνος ἡ λεγομένη «Θαργήλια» καὶ ἡ τῆς θεᾶς Δήμητρος, καθ' ἧς ἐτελοῦντο καθαρισμοὶ καὶ ἐξαγνίσεις καὶ μάλιστα δι' ἀνθρωποθυσιῶν πολλάκις· καὶ ἐπὶ πλεόν, ἐπειδὴ κατὰ ταύτην ἐξεπέμπετο εἰς Δῆλον ἡ ἱερὰ τριήρης ἡ φέρουσα τῷ Ἀπόλλωνι τὸν φόρον, ὅστις ἦτο ἀνάμνησις τοῦ κατ' ἔτος πεμπομένου ἐκ παιδων πρὸ τοῦ Θησέως, καὶ δι' ἄλλα τινὰ ἀτυχήματα ἀργότερον συμπεσόντα κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον, εὐκόλως παρεισῆχθη καὶ ἐπολιτογραφήθη τὸ παρὰ τοῖς Ρωμαίοις τὸ πρῶτον γεννηθὲν ἔθιμον τοῦτο, καὶ ἐν Ἑλλάδι. Κατὰ τὸν Πλούταρχον, ἐπειδὴ ὁ Μάιος καίται μεταξὺ τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου, ὅστις ἦτο καθιερωμένος εἰς τὴν θεὰν Ἀφροδίτην καὶ τοῦ μηνὸς Ἰουνίου, ὅστις ἦτο καθιερωμένος εἰς τὴν θεὰν Ἥραν, καὶ ἐπειδὴ ἀμφότεραι αἱ θεαὶ αὗται ἦσαν γαμήλιαι, ὧφειλον οἱ ἄνθρωποι νὰ τιμῶσιν αὐτάς καὶ διὰ τῶν ἀρεστῶν αὐταῖς ἔργων· προκειμένου ὅθεν νὰ νυμφευθῇ τις κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ ἔαρος, ἢ ἐπρεπε νὰ σπεύσῃ νὰ τελέσῃ τὸν γάμον αὐτοῦ πρὸ τῆς λήξεως τοῦ Ἀπριλίου, ἢ νὰ ἀναβάλλῃ καὶ τελέσῃ αὐτὸν κατὰ τὸν Ἰούνιον· καθ' ὅτι ὁ Μάιος, ἅτε ἀφιερωμένος εἰς τὴν θεὰν Μαῖαν, τὴν μητέρα τοῦ ψυχοπομποῦ Ἑρμοῦ, ἥτις ἦτο γραῖα, ἥκιστα ἐφαίνετο κατάλληλος διὰ γάμους καὶ χαράς· καὶ μάλιστα ἀφοῦ κατὰ τὸν Εὐριπίδην «τὸ γῆρας τὴν Κύπριν χαίρειν ἔξ, ἢ τ' Ἀφροδίτῃ τοῖς γέρουσιν ἄχθεται». Ἄλλως τε κατὰ τὸν μῆνα Μάιον ἐτελοῦντο τὰ μεγάλα ὑπὲρ τῶν προαποικομένων μνημόσυνα, κατὰ τὰ ὅποια ἐπεκράτει πολυήμερον πένθος. Διὰ τί τοῦ Μαΐου μηνὸς οὐκ ἄγονται γυναῖκας; Πότερον; ὅτι μέσος ἐστὶ τοῦ Ἀπριλίου καὶ τοῦ Ἰουνίου μηνός, ὣν τὸν μὲν Ἀφροδίτης, τὸν δὲ Ἥρας, γαμηλίῳ θεῶν, ἱερὸν νομίζοντες, προλαμβάνουσι μικρὸν ἢ περιμένουσιν; ἢ ὅτι

τῇ μηνί τούτῃ τὸν μέγιστον ποιοῦνται τῶν καθαρμῶν, νῦν μὲν εἰδῶλα ριπτοῦντες ἀπὸ τῆς γεφύρας εἰς τὸν ποταμόν, πάλαι δ' ἀνθρώπους; διὸ καὶ τὴν Φλαμινίαν ἱερὰν τῆς Μαίας εἶναι δοκοῦσαν νενόμισται σκυθρωπάζειν, μήτε λουομένην τηνικαῦτα μήτε κοσμουμένην· ἢ ὅτι πολλοὶ Λατίνων ἐν τῇ μηνί τούτῃ τοῖς κατηχομένοις ἐναγίζουσι; καὶ διὰ τοῦτο ἴσως Ἑρμῇ ἐν αὐτῇ σέβονται, καὶ Μαίας ἐπώνυμος ἐστὶν ἢ καθάπερ ἔνιοι λέγουσιν, ὁ μὲν Μάτος ἀπὸ τῆς πρεσβυτέρας, ὁ δὲ Ἰούνιος ἀπὸ τῆς νεωτέρας ἡλικίας ὠνόμασται; γάμψ δὲ ἄρμοδιώτερον τὸ νέον». [Πλουτ. Ἡθ. κεφ. LXXXVI Καταγραφῇ]. Πρὸς τούτοις ἴστέον, ὅτι οἱ ἄρχαῖοι πολλὴν εἶχον τὴν πρόνοιαν προκειμένου νὰ συνάψωσι γάμον καὶ μάλιστα οἱ ἐλεύθεροι καὶ εὐγενεῖς ἐπόμενοι ταῖς ὑποθήκαις τοῦ Ἡσιόδου: «Μηδ' ἀπὸ δυσφήμιοι τάφου ἀπονοστήσοντα σπερμένειν γενεήν, ἀλλ' ἀθανάτου ἀπὸ δαιτός».

Κατὰ παράδοξον δὲ σύμπτωσιν καὶ ἡ Χριστιανικὴ ἡμῶν Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία περὶ τὴν ἐποχὴν ταύτην τελεῖ τὰ ὑπὲρ τῶν κεκοιμημένων ἀδελφῶν ἡμῶν τέκνων καὶ γονέων, πάππων καὶ προπάππων μνημόσυνα (Σάββατον τῆς Πεντοκοστῆς), μετὰ τῆς διαφορᾶς ὅτι τὴν ἐξοχικὴν ἑορτὴν τῆς πρώτης Μαρτίου, ἐν ἣ ὡς φαίνεται συνέβαινον πολλὰ τὰ ἄτοπα, μετέθηκε κατὰ τὴν πρώτην Μαΐου. «Τὰς οὕτω καλουμένας Καλάνδας καὶ τὰ λεγόμενα βοτὰ Βρουμάλια καὶ τὴν ἐν τῇ πρώτῃ Μαρτίου μηνὸς ἑορτῇ πανήγυριν, καθ' ἅπαξ ἐκ τῆς τῶν πιστῶν προαιρεθῆναι βουλόμεθα — διὰ τοῦ κανόνος τούτου ἐμποδίζονται αἱ ὀρχήσεις τῶν γυναικῶν δημοσίᾳ, αἱ μεταμφίσεις, τὰ Διονύσια, τὰ Πύθια κ.λ.π.» Κανὼν ΕΑ'. τῆς ἐν Τρούλλῳ Συνόδου.

Οἱμοι! αἱ λέξεις πολλάκις μᾶς τρομάζουσι περισσότερον ἢ τὰ πράγματα!

Ἐν Σμύρῃ

Β. ΜΥΡΣΙΑΙΔΗΣ

ΣΤΑ ΑΝΘΗ ΤΗΣ

ΜΕΣ' ἔς τοῦ ἡλίου τὰ παιγνίδια, στὰ γλυκὰ τοῦ Ἀπρίλη χάδια,
μεγαλώσατε λουσιμένα σιοῦ ζεφύρου τὰ φιλιὰ,
κ' ὕστερα ἐν' ἄβρὸ χεράκι σὰν πολύτιμα πετράδια
οἷς ἐκάρφωσε οὐ σιγήθια ἀπ' ἀλάβαστρο χιτὰ.

Σὰς ζηλεύω ποῦνε τώρα πὶ' ὥμορφη ἡ ἐμμορφιά σας,
καὶ στὰ μῦρα τῆς πνοῆς τῆς ξεψυχάει ἡ εὐωδιά σας.
Σὰς ζηλεύω ποῦ ἡ ζωὴ σας λάμπει ὥραία σιτὴ ματιά της
καὶ σιγὰ - σιγὰ θὰ σβύσῃ πλαγιασμένη στὴν καρδιά της....

Τράνσβαλ, 1908

Γ. Π. ΖΩΡΔΟΥΜΗΣ